

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LƯƠNG MINH THÀNH

**DẠY HỌC CHỦ ĐỀ TỔ HỢP
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LƯƠNG MINH THÀNH

**DẠY HỌC CHỦ ĐỀ TỔ HỢP
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC**

Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn

Mã số: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. PHẠM ĐỨC QUANG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: “**ĐẠY HỌC CHỦ ĐỀ TỔ HỢP Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC**” dưới sự hướng dẫn của PGS.TS. Phạm Đức Quang là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi, các kết quả nghiên cứu được trong luận văn này là trung thực và chưa được công bố ở bất cứ công trình nào khác.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

LƯƠNG MINH THÀNH

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành Luận văn này, ngoài sự nỗ lực của bản thân là sự giúp đỡ của Khoa, Trường, các thầy cô bạn bè và gia đình. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới người hướng dẫn khoa học – PGS.TS Phạm Đức Quang đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Lời cảm ơn cuối cùng, tôi xin gửi tới các em Học sinh trường THPT Tràng Định - nơi tôi công tác đã giúp đỡ tôi trong suốt thời gian nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Xin được trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng năm 2019

Tác giả

LƯƠNG MINH THÀNH

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ, cụm từ viết tắt.....	iv
Danh mục các hình	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể, đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học.....	3
6. Phương pháp nghiên cứu	3
7. Dự kiến đóng góp của luận văn.....	4
8. Cấu trúc của luận văn	4
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	5
1.1. DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học	5
1.1.1. Quan niệm về NL	5
1.1.2. Quan niệm về DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học....	9
1.1.3. Một số đặc tính cơ bản của DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học.....	11
1.1.4. Những đặc điểm đặc trưng của bài học theo hướng hình thành và phát triển NL của người học.....	11
1.1.5. Ưu điểm của thiết kế DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học.....	13
1.1.6. Các bước thiết kế bài học theo hướng hình thành và phát triển NL người học	14
1.2. Nội dung “Tổ hợp” trong chương trình môn Toán ở trường phổ thông. ...	15

1.3. Sơ bộ thực trạng việc thiết kế DH chủ đề Tổ hợp ở một số trường THPT.

16

1.3.1. Mục đích điều tra..... 16

1.3.2. Phương pháp điều tra..... 17

1.4. KẾT LUẬN CHƯƠNG 1 21

CHƯƠNG 2: CÁC BIỆN PHÁP SỰ PHẠM DẠY HỌC CHỦ ĐỀ “ TỔ HỢP” THEO HƯỚNG HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

NGƯỜI HỌC 23

2.1. Nguyên tắc chung 23

2.1.1. Việc xây dựng các BPSP trong giảng dạy chủ đề “Tổ hợp” dựa trên Chương trình, sách giáo khoa hiện hành 24

2.1.2. Các BPSP DH chủ đề “Tổ hợp” trước hết phải góp phần giúp học sinh nắm vững những kiến thức và kỹ năng cơ bản của chủ đề “Tổ hợp” nói riêng và Chương trình Toán nói chung..... 24

2.2. Các biện pháp sự phạm DH chủ đề “Tổ hợp” ở THPT theo hướng hình thành và phát triển NL người học..... 25

2.2.1. Biện pháp 1: Làm rõ các đặc trưng và cơ hội DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học, với chủ đề “Tổ hợp”..... 25

2.2.2. Biện pháp 2: Thiết kế và tổ chức bài học theo hướng hình thành và phát triển NL người học, với chủ đề “Tổ hợp”. 34

2.2.3. Biện pháp 3: Thiết kế đánh giá kết quả bài học theo hướng đánh giá NL người học, với chủ đề “Tổ hợp”..... 41

2.3. Kết luận chương 2..... 44

CHƯƠNG 3: THỰC NGHIỆM SỰ PHẠM..... 45

3.1. Mục đích thực nghiệm..... 45

3.2. Nội dung thực nghiệm 45

3.3. Địa điểm và đối tượng thực nghiệm..... 45

3.4. Phương pháp thực nghiệm sự phạm 45

3.5. Thời gian nghiệm sư phạm.....	45
3.6. Tiến trình thực nghiệm sư phạm.....	45
3.6.1. Giúp GV hiểu về DH theo hướng hình thành và phát triển NL người học.....	46
3.6.2. Thực nghiệm bài dạy “Khái niệm hoán vị” theo hướng hình thành và phát triển NL người học	46
3.6.3. Thực nghiệm bài dạy “Định lý về số Hoán vị” theo hướng hình thành và phát triển NL người học.....	49
3.6.4. Thực nghiệm bài dạy “Bài tập Chỉnh hợp” theo hướng hình thành và phát triển NL người học	51
3.7. Đánh giá về kết quả thực nghiệm	54
3.7.1. Đánh giá hoạt động của GV	54
3.7.2. Đánh giá hoạt động của HS	56
Kết luận chương 3.....	60
KẾT LUẬN.....	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	62
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
BPSP	: Biện pháp sư phạm
DH	: Dạy học
GV	: Giáo viên
GDPT	: Giáo dục phổ thông
HS	: Học sinh
NL	: Năng lực
THPT	: Trung học phổ thông

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Đặc trưng của con gà mái.....	7
---	---

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Thế kỉ XXI, với sự bùng nổ của khoa học và công nghệ, xã hội đứng trước những thách thức lớn về nhiều mặt như biến đổi khí hậu, cạn kiệt tài nguyên, mất cân bằng kinh tế,...và đặc biệt là giáo dục. Trong bối cảnh đó, mục tiêu của giáo dục không đơn thuần chỉ là truyền thụ kiến thức có trong kho tàng tri thức loài người đã gây dựng qua bao đời mà cao hơn cả là bồi dưỡng, phát triển được các NL chung, cốt lõi, như: giải quyết vấn đề, NL hợp tác, NL sáng tạo,...để khám phá những tri thức mới, phương pháp mới, vấn đề mới, cách giải quyết mới.

Nghị quyết Hội nghị Trung Ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo xác định mục tiêu cụ thể đối với giáo dục phổ thông là: *“Tập trung phát triển trí tuệ, thể chất, hình thành phẩm chất, NL công dân, phát hiện và bồi dưỡng năng khiếu, định hướng nghề nghiệp cho học sinh. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chú trọng giáo dục lý tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống, ngoại ngữ, tin học, NL và kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Phát triển khả năng sáng tạo, tự học, khuyến khích học tập suốt đời”*.

Để đạt được mục tiêu đó, giáo dục cần có những điều chỉnh cả về nội dung chương trình cũng như phương pháp tổ chức DH, điều này được thể hiện ngay trong “Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể” (tháng 12 năm 2018): *“Chương trình giáo dục phổ thông bảo đảm phát triển phẩm chất và năng lực người học thông qua nội dung giáo dục với những kiến thức, kỹ năng cơ bản, thiết thực, hiện đại; hài hòa đức, trí, thể, mỹ; chú trọng thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết vấn đề thực tiễn trong học tập và đời sống”* và *“Chương trình giáo dục trung học phổ thông giúp học sinh tiếp tục phát triển những phẩm chất, năng lực cần thiết đối với người lao động, ý thức và nhân cách công dân, khả năng tự học và ý thức học tập suốt đời, khả năng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với năng lực và sở thích, điều kiện và hoàn cảnh của bản thân để tiếp tục học lên, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động, khả năng thích ứng với những đổi thay trong bối cảnh toàn cầu hoá và cách mạng công nghiệp mới”*. Để thực hiện thành công đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo, Nhà nước cần phải thực hiện nhiều giải pháp trong đó có việc từng bước chuyển đổi từ chủ yếu